

Arbejdsmarkedsstyrelsen
Holmens Kanal 20
Postboks 2150
1016 København K.

København den 07-01-2005
J.nr.: 70-022
Lene Maj Pedersen

Høringssvar vedrørende forslag til lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats samt forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Det Centrale Handicapråd og Center for Ligebehandling af Handicappede har med tak modtaget ovennævnte lovforslag til høring.

Høringssvaret indledes med nogle overordnede bemærkninger, dernæst følger bemærkninger til forslag om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats og endelig bemærkninger til forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Det enstrengede system

Rådet og centret er ganske positive i forhold til intentionerne om ét enstrengt system, som reformen lægger op til på beskæftigelsesområdet. Det er positivt, at læse, sådan som det fremgår af de almindelige bemærkninger til forslag til lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats, at "*Udgangspunktet for indsatsen er altid arbejdsmarkedet og den enkeltes ressourcer uanset, om borgeren får ydelser fra staten eller kommunen*". Vi kan imidlertid konstatere, at der ikke i praksis bliver tale om et enstrengt system. Ansvaret for beskæftigelsesindsatsen er forsat delt mellem staten og kommunen, alt afhængig af om der er tale om forsikrede ledige eller ej. I de kommende jobcentre bliver det muligt for medarbejderne at udføre myndighedsopgaver på vegne af staten og kommunerne, men det er ikke et krav. Kun i de kommende C-jobcentre bliver der tale om reel enstengethed, idet forsikrede som ikke-forsikrede borgere her vil modtage hjælp fra den samme medarbejder.

Specialiseret viden

Ud fra de fremsendte lovforslag ser det ud til, at der bliver tale om en decentralisering af betjeningen af borgere med særlige behov (alle jobcentre skal kunne rådgive og vejlede om mulighederne i lov om kompensation til handicappede i

erhverv m.v.), hvilket vi som udgangspunkt finder positivt. Men desværre viser flere undersøgelser, at den "almindelige" medarbejder ikke har kendskab til de handicapkompenserende ordninger, hvilket resulterer i, at borgeren ikke får den nødvendige eller rigtige hjælp. Vi er derfor bekymrede for, at den særlige viden, der er behov for i forbindelse med mange handicappedes tilknytning til arbejdsmarkedet, går tabt i den kommende nye beskæftigelsesstruktur. Her tænkes fx på AF-handicapkonsulenternes specialiserede viden om handicappedes forudsætninger og muligheder på arbejdsmarkedet. Det er umiddelbart uklart, hvor "denne viden" placeres i den kommende struktur.

De eksisterende videnscentre på handicapområdet er ressourcecentre, som man i langt højere grad burde medindtænke, når der arbejdes med handicappedes kontakt til arbejdsmarkedet. Vi foreslår derfor, at jobcentret som er særligt kyndigt i beskæftigelsesindsatsen for personer med handicap (LAB § 2, nr. 5) tilknyttes den vidensopsamling, der foregår i VISO (ny servidelov § 13). Vi skal samtidig opfordre til, at der i VISO-institutionerne også fokuseres på at bringe ekspertisen i spil i forhold til beskæftigelsesområdet.

Opfølgning

Samtidig med strukturreformen og ændringerne i strukturen på beskæftigelsesområdet lægges der op til en udbygning af opfølgningen af beskæftigelsesindsatsen. For at dette også skal få en givtig effekt for beskæftigede med et handicap, må der i udarbejdelsen af redskaber til "måling" af indsatsen tages højde for, at beskæftigede med et handicap kan have særlige behov, som fx mulighed for fleksibilitet i tilrettelæggelsen af arbejdet.

Ny klageadgang

Den nye klageadgang, hvor der oprettes et fælles beskæftigelsesankenævn for både de kommunale og de statslige målgrupper, ses som en sikring af borgernes retssikkerhed, idet det er den samme ankeinstans, som varetager klageadgangen for stort set den samlede beskæftigelses rettede lovgivning. Vi er forundrede over, at afgørelser truffet efter lov om compensation til handicappede i erhverv m.v. ikke indgår som en del af de nye beskæftigelsesankenævns kompetenceområder, idet målsætningen netop har været at etablere ét fælles beskæftigelsesrettet klagesystem. I forbindelse med den nye klageadgang skal vi opfordre til, at der også i lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet gives hjemmel til at klage til de nye beskæftigelsesankenævn.

Strukturen på beskæftigelsesområdet

Rådet og centret er glade for at se, at De Samvirkende Invalideorganisationer (DSI) er repræsenteret på samtlige tre niveauer, der på forskellige måder får indflydelse på beskæftigelsesindsatsen. Vi forventer, at DSI's deltagelse i den politiske prioritering på alle tre niveau i den kommende beskæftigelsesindsats er med

til at sikre handicappedes særlige interesser og behov.

Forslag til lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats

Bemærkninger til lovforslagets centrale elementer (lovforslagets opdeling er anvendt)

1. Fælles jobcentre

Rådet og centret ser med forventning frem til etableringen af fælles jobcentre, hvor arbejdsformidlingen og kommunerne indgår et forpligtende samarbejde. Vi har ofte gjort opmærksom på, at netop det trestrengede system er en barriere for handicappedes beskæftigelsesmuligheder, idet valget af kompensation alt for ofte er betinget af indgangen til den offentlige myndighed frem for arbejdsevnen. Men det er bekymrende, at det af de almindelige bemærkninger fremgår, at ansatte i jobcentrene *kan* udføre myndighedsopgaver på vegne af såvel staten som kommunen i forbindelse med beskæftigelsesindsatsen. Det burde være en naturlig følge af intentionen bag det enstrengede system, at de ansatte *skal* udføre myndighedsopgaver på vegne af såvel staten som kommunen i forbindelse med en borgers henvendelse til jobcentret.

Det fremgår af de almindelige bemærkninger, at i de tilfælde, hvor borgeren har behov for en kombineret social- og beskæftigelsesrettet indsats, skal borgeren fra jobcentret henvises til en indsats i den relevante kommunale forvaltning. Vi kan se en fordel ved, at fokus i jobcentret fastholdes i forhold til borgerens beskæftigelsesmæssige placering. Men vi frygter samtidig, at den skarpe opdeling gør det sværere at fastholde helhedsvurderingen og helhedsindsatsen i forhold til borgeren.

Af de almindelige bemærkninger fremgår det, at B-jobcentre med særlige opgaver, har en særlig opgave i forhold til ledige, der har behov for en særlig indsats. Vi har en klar forventning om, at handicappede, der har behov for kompensation i forhold til arbejdsmarkedet indgår i denne målgruppe.

Det fremgår ligeledes af de almindelige bemærkninger, at de særlige opgaver også kan udføres af andre aktører. Vi formoder her, at andre aktører kan være fx formidlingscentre, der har erfaring og ekspertise i formidling af ansættelse af personer med handicap.

2. Beskæftigelsesregionerne

Her gennemføres efter inddragelse af de regionale beskæftigelsesråd og med beskæftigelsesministerens godkendelse rammeudbud af indsatsen for afgrænsede målgrupper. Vi er glade for, at det af de almindelige bemærkninger fremgår, at

gruppen af handicappede er en del af den afgrænsede målgruppe, idet det ofte vil være nødvendigt med særlig viden omkring målgruppens problemer for at kunne tilvejebringe og fastholde en kontakt til arbejdsmarkedet. Der er derfor også tilfredsstillende, at jobcentrene er forpligtede til at bruge disse rammeudbud.

3. Arbejdsmarkedets parter indflydelse på beskæftigelsesindsatsen

Det er positivt, at DSI er repræsenteret i Beskæftigelsesrådet, Det regionale beskæftigelsesråd, samt det lokale beskæftigelsesråd.

5. Fokus på resultater og sikring af styringsgrundlaget

Som vi allerede har bemærket, er det vigtigt, at der i forbindelse med det landsdækkende målesystem (www.jobindsats.dk) også medtages faktorer, der tager højde for handicappedes særlige behov. Derved sikres formentlig en større interesse for også at medtage handicappede i beskæftigelsesplanen, idet det efterfølgende bliver målbart at se indsatsen (hvilket er vigtigt i forhold til forvaltningsrevisionen).

6. Nyt klagesystem

Her henvises til rådet og centrets indledende bemærkninger.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

§ 1

Med ændringen af lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats samles lovgivningen, der vedrører beskæftigelsesindsatsen. Vi skal derfor foreslå, at reglerne i kapitel 19 i udkast af 1. december 2004 af forslag til lov om social service om beskyttet beskæftigelse og aktivitets- og samværstilbud også omfattes af § 1 i lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats. Ved at flytte reglerne om beskyttet beskæftigelse fra socialområdet til beskæftigelsesområdet sikres sektoransvaret. Men det vil formentlig også blive lettere at etablere beskyttet beskæftigelse tættere på arbejdsmarkedet. Netop dette ønske fremgår som det 5. initiativ "Beskyttet beskæftigelse på vej mod rigtig beskæftigelse" i regeringens 12 initiativer på beskæftigelsesområdet for handicappede i.

§ 3

Vi er meget positive over for, at beskæftigelsesindsatsen nu rent fysisk samles et sted. Dette er et skridt i den rigtige retning i forhold til det enstrengede system.

§ 5, stk. 2

Vi finder det meget uheldigt, at det fortsat er staten, der skal varetage indsatsen efter lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. Flere undersøgelser viser, at kompensationsordningerne efter kompensationsloven ofte ikke er kendte. Ved at fastholde varetagelsen af loven hos staten, frygter vi, at de kommunalt ansatte

personer ikke får kendskab til lovens kompensationsmuligheder, også selvom både statsligt og kommunalt ansatte personer fremover rent fysisk befinder sig samme sted.

§ 10, stk. 3 og stk. 4

Rådet og centret er glade for at konstatere, at jobcentret er forpligtet til at anvende de andre aktører, som er omfattet af det statslige rammeudbud, idet vi formoder at andre aktører kan være fx formidlingscentre, der har viden om handicappedes særlige behov i forbindelse med arbejdsmarkedet. Det er derfor bekymrende, at der i § 10, stk. 4 er en mulighed for at fritage jobcentret for at anvende de ude fra kommende aktører.

§ 11

Rådet og centret er meget tilfredse med, at der er mulighed for at indgå aftale med institutioner og andre, der har særlig viden på et specifikt område, og at handicapområdet er nævnt som eksempel i bemærkningerne. På denne måde håber vi, at der kan tilføres den specielle viden, som er så vigtig at have med inde i billedet, når nogle grupper af handicappede skal ansættes og/eller fastholdes på virksomhederne. Der henvises også til de indledende bemærkninger i høringssvaret.

§ 14, stk.2

Vi kan se mange fordele ved, at beskæftigelsesindsatsen specialiseres til en enkel af kommunens forvaltninger. Men ulempen kan være, at helhedsvurderingen af den enkelte person går tabt.

§ 16

Som en følge af kommunalreformen overtager kommunerne forpligtelsen til at tilvejebringe tilbud i forbindelse med den specialiserede revalideringsindsats, og de nuværende amtskommunale revalideringstilbud overgår til den kommune, hvor de er beliggende. For nogle grupper af handicappede kræver det en speciel viden at give de rette tilbud, hvorfor vi er bekymrede for, at kommunerne (især de små kommuner) kan opfylde denne forpligtelse.

§§ 17 - 22

Her henvises til de indledende bemærkninger i høringssvaret samt til bemærkningerne til lovforslagets centrale elementer, jf. afsnittet 1. jobcentre.

§§ 27 – 29

Her henvises til de indledende bemærkninger i høringssvaret samt til bemærkningerne til lovforslagets centrale elementer, jf. afsnittet 5. Fokus på resultater og sikring af styringsgrundlaget

§ 30

Rådet og centret formoder, at hjemmelen til at lade andre udføre opgaverne udnyttes i situationer, hvor staten/kommunen ikke har den tilstrækkelige kompetence til at udføre opgaven efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. Her tænkes fx på videnscentre inden for handicapområdet eller jobformidlingscentre med en særlig viden omkring handicappede.

§ 37

Det er godt, at det nu fastsættes direkte i loven, at forvaltnings- og offentlighedsloven finder anvendelse, når private aktører udfører opgaver for staten i jobcentret. Herved sikres borgernes retssikkerhed.

§ 57

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 57, at der skal nedsættes fem beskæftigelsesankenævn. Men det er uklart, hvordan det skal fungere i forhold til de fire beskæftigelsesregioner, hvor Region Hovedstaden og Region Sjælland er sammensmeltet i en beskæftigelsesregion.

Forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats med flere love

§ 2

Punkt 5: Det fremgår af lovforslagets § 2 punkt 5, at personer med handicap kan indgive ansøgning til staten i et jobcenter i den beskæftigelsesregion, hvor virksomheden er beliggende, eller hvis personen er ledig, kan ansøgning indgives til staten i et jobcenter i den beskæftigelsesregion, hvor personen er bosat. Men i bemærkningerne fremgår det endvidere, at hvis der i beskæftigelsesregionen er etableret et jobcenter, som er særlig kyndig i beskæftigelsesindsatsen for personer med handicap, kan ansøgninger sendes direkte eller vil blive videresendt til dette jobcenter til behandling. Rådet og centret er forundret over denne formulering. Så vidt vi kan se i ændringerne til lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. fremgår denne mulighed ikke i selve lovtæksten, hvilket den vel burde? Dernæst er afsnittet med til at underbygge, at det kan være svært at få et overblik over den kommende struktur. Hvor skal man som handicappet henvende sig for at få den rigtige hjælp? Det skal tydeliggøres i loven.

Punkt 8: Rådet og centret skal opfordre til, at følgende sætning tilføjes efter sidste punktum. *Ankenævnet kan se bort fra overskridelse af fristen, når der er særlige grunde hertil.* Sætningen er en videreførelse af den nuværende bestemmelse i lov bekendtgørelsen nr. 55 af 29. januar 2001, senest ændret ved lov nr. 418 af 10. juni 2003. Da ændringen af bestemmelsen burde være en konsekvensændring som følge af strukturreformen, må en mulighed for, at nævnet kan se bort fra overskridelse af ankefristen, fastholdes.

Endelig vil vi bede om at få tilsendt kommende bekendtgørelser og vejledninger

til høring.

Venlig hilsen

Lene Maj Pedersen